

عنوان مقاله:

نقد کهن الگویی الهی نامه عطار

محل انتشار:

فصلنامه کاوش نامه زبان و ادبیات فارسی، دوره 12، شماره 23 (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسنده:

مریم حسینی - عضو هیئت علمی دانشگاه الزهرا

خلاصه مقاله:

نقد حاضر قرائتی اسطوره ای و یونگی از الهی نامه عطار است. حوزه مطالعه در این پژوهش، داستان اصلی الهی نامه است و حکایت های فرعی را شامل نمی شود. مساله پژوهش نیز بررسی شخصیت ها، موقعیت ها و نمادهای کهن الگویی است. فرضیه مقاله حاضر این است که پیرنگ مرکزی داستان الهی نامه مطابق موقعیت کهن الگویی طلب، و سفر است که در بسیاری از آثار داستانی می توان آنها را مشاهده کرد. اما آنچه متن را بیشتر به سمت داستانی کهن الگویی می کشاند، حضور نمادهای کهن الگویی چون جام جم، انگشتری سلیمان، آب حیات و کیمیاست که بر آرکی تایپی بودن داستان صحنه می گذارد. شخصیت «پادشاه» و «پسران» و «دختر شاه پریان» نیز از منظر روانشناسی ناخودآگاه یونگ قابل مطالعه اند. «دختر شاه پریان» یا پری نمادی از آنیمای درونی قهرمان است و «پادشاه» قهرمانی است که راه دشوار طلب و سفر را در پیش دارد. عطار طلب «جادو» را راهی برای یافتن شیطان نفس و یا «سایه» می داند و ظرفی که حاوی معجون جاودانگی «آب حیات» است. «حلقه» ای که مهری بر خود دارد نماد قدرت است. نشانه استیلای روحانی یا مادی است. «کیمیاگری» رمزی برای دستیابی به فرایند فردیت است، کیمیاگری همچون مجرای به سوی نوزایی است که در آن عارف توفیق تبدیل احوال و تصفیه و پاکسازی خود را می یابد.

کلمات کلیدی:

الهی نامه، عطار نیشابوری، نقد کهن الگویی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1734498>

